

שם הקורס: הקרינה מאיתנו לסביבה - ובחזרה כבומרנג

מחוז: דרום

שם בית-הספר: נווה מדבר, אבו קוידר

יישוב: אבו קוידר

שם מנהל/ת בית-הספר: חאתם אבו קוידר

שם המורה: רשא אבו קוידר

שם מוביל מצוינות בית ספרית: פהד אלעטאונה

אוכלוסיית היעד: שכבה ו'

שנה: תשע"ז

שם איש הקשר: רשא אבו קוידר

כתובת דואר אלקטרוני ליצירת קשר: rashaqoeder@gmail.com

שם המדריכה: רימה אבו שריקי

רציונל הקורס:

בקורס זה מתנסים התלמידים בלמידה חווייתית ומשמעותית במהלך ביצוע ניסויים ומבדקים. התלמידים חוקרים בעיות ומוצאים פתרונות מתאימים למענם ולמען החברה כולה.

מטרות הקורס:

1. התלמידים ידעו מהי ההשפעה החיובית והשלילית של החשיפה לקרינה.
2. התלמידים יחשבו על פתרונות לצמצום מידת הקרינה.
3. התלמידים ייחשפו לשני סוגים של מקורות קרינה ולתחומים שלהם.

תיאור תהליכי ההוראה-למידה בקורס:

בקורס אמירים לומדים התלמידים על נושא הקרינה (טבעית ומלאכותית) ועל התהליך שבאמצעותו אפשר להפיק תועלת מהקרינה תוך כדי מזעור נזקים הנגרמים בעטייה. בקורס נשתמש בשיטות ובאמצעי הוראה מגוונים המאפשרים לתלמידים להיות חוקרים, היודעים להסיק מסקנות, למדוד בכלים שונים, לבצע ניסויים ולהגיע לתוצאות.

התלמידים יבצעו פרויקט שבו הם:

1. ימדדו את מידת הקרינה מתחת לשלושה צבעים שונים של עלה עץ (לבדוק יעילות הצבע של העלה בתהליך הפוטוסינתזה).
2. ימדדו את מידת הקרינה על גופים זרים (לא בני אדם).

תוצאות של הפעילות שבוצעה:

התלמידים ערכו השוואה בין קרינה טבעית לקרינה מלאכותית. מדדו את כמות הקרינה שנפלטת מטלפון כשמניחים אותו בתוך קופסאות שונות (אטומה ושקופה, התברר לפי המדידות על-ידי מד-קרינה שכמות הקרינה הנפלטת מקופסה שקופה גדולה יותר מזו שנפלטת מקופסה אטומה). **התלמידים הגיעו לממצאים הבאים:** כדי לצמצם את כמות הקרינה הנפלטת מהטלפון או כדי להגן על עצמנו מפני קרינה, מומלץ להניח את הטלפון בקופסה אטומה, לפחות בבית.

נימה אישית: חלק מהתלמידים טענו, שיש להשתמש פחות בטלפון, או שבבית נחזיק רק מכשיר טלפון אחד, אבל הבינו שהרעיון לא ניתן לביצוע. ולכן, על-פי התוצאות שאליהן הגענו הפתרון היה שאפשר להניח את הטלפון בקופסה אטומה על מנת שלא תיפלט קרינה מיותרת. על-פי תוצאות הפעילות השנייה, הבינו התלמידים שתהליך הפוטוסינתזה התבצע בהצלחה רבה יותר בעלים הירוקים. בניסוי המשכי נבדקה כמות פליטת הפחמן הדו-חמצני באמצעות מד-הקרינה.

הניסוי האחרון שהתלמידים ערכו נגע לבדיקת קרם ההגנה - האם הוא אומנם מגן עלינו מפני קרינת השמש.

שם הקורס: שירת העשבים (תחום: מדע וטכנולוגיה)

מחוז: דרום

שם בית-הספר: רותם והחווה החקלאית, אשקלון

יישוב: אשקלון

שם מנהלת בית-הספר: רינת נחמני (רותם) ומזל אמנו (החווה החקלאית, אשקלון)

שם המורה: צדקה קורן (רותם) ודפנה אבידב (החווה החקלאית, אשקלון).

שם המובילה מצוינות בית-ספרית: קרן אברהם

אוכלוסיית היעד: שכבה ו' (תלמידי אמירים)

שמות החוקרים: הלאלי ליאור, קרנסשטנוב נוי, בייבציב אפרת, ליפסטר קטרין, טספיי שליו, ברקולין אלינור, סבהט נוי, פקדו ליאל, שניטמן ליאל, זורובסקי שלי, מצוצקי סנדרה, שושקו ולריה, אורלי רוד

שנה: תשע"ז

שם אשת הקשר: קרן אברהם

כתובת דואר אלקטרוני ליצירת קשר: krenav@walla.com

שם המדריכה: אפרת אילוז-גורביץ'

הצצה לתהליך חקר קבוצתי בנושא: אובדן מזון

"אובדן מזון מוגדר כירידה בכמות או בערך התזונתי של חלקים אכילים של מזון המיועד לצריכה אנושית לאורך שרשרת הייצור" (מתוך: הדוח הלאומי, 2015, אובדן מזון והצלת מזון בישראל, היבטים כלכליים, חברתיים, סביבתיים)

אחד האתגרים החשובים לקראת פיתוח בר-קיימא הוא אספקת מזון לכלל אוכלוסיית העולם. ההתמודדות עם אספקת המזון היא קריטית בעטיים של התדלדלות משאבי הטבע וגידול האוכלוסין המואץ בתקופתנו. לנוכח מצב זה, מתעוררת בשנים האחרונות המודעות הציבורית בעולם לנושא של אובדן מזון. המושג אובדן מזון מתייחס למזון אשר היה מיועד להזנת בני אדם, ומסיבות שונות כגון קלקול המזון ובזבוז הוא לא נצרך.

ממצאים מצביעים כי 30% עד 50% מן המזון המיוצר בעולם הולך לאיבוד בגלל גורמים כלכליים, תרבותיים חברתיים והתנהגותיים. אובדן מזון מתרחש לאורך כל שלבי הייצור ואספקת המזון, החל משלב הגידול, האיסוף, השינוע, האחסון, הייצור והעיבוד, האריזה, ההובלה, השינוק ועד לשלב הקמעונאות והצריכה. מתוך כל האמור לעיל עלה הצורך לחקור ולנסות למצוא פתרון לבעיה קיומית בהקשר לצמחי התבלין והמרפא.

שאלת החקר: מהי ההשפעה של חומר האריזה על אורך חיי המדף של צמח הנענע?

הקדמה: רפואת צמחים (פיטותרפיה) התפתחה במשך אלפי שנים במקומות שונים בעולם, ונשתמרה במרוצת הדורות בכתב ובעל-פה. השימוש בצמחי התבלין והמרפא השונים הוא רחב ומגוון, ואף קל ופשוט. השימוש בצמחים אלו הוא דרך נהדרת ליהנות ממשאבים טבעיים לצורכי תיבול מזון ולצרכים רפואיים. בתהליך החקר שלנו בחרנו להשתמש בצמח הנענע. הנענע הוא צמח מרפא ותבלין מוכר ופופולרי ביותר גם במטבח הישראלי.

שיטות: השיטה שבה בחרנו להשתמש היא: ניסוי חקר מובנה סגור.

הלמידה מתנהלת בשיתוף החווה החקלאית באשקלון. אחת לשבוע יוצאים תלמידי הקבוצה ללמידה מחוץ לבית-הספר בחווה החקלאית, שם אנחנו נפגשים עם דפנה, מדריכה בחווה.

המיומנות של תכנון ניסוי חקר כוללת קביעת בדיקות של מידת ההשפעה של גורם מסוים על תופעה / תהליך / התרחשות, ושאלת החקר מתייחסת לקשר בין גורמים.

להלן תיאור התהליך על-פי מודל חמשת אבני הדרך:

אבן דרך ראשונה: הזמנה לחקר

בתחילת התהליך למדו התלמידים על שלבי החקר וזיהו אותם במקרי החקר שונים. בהמשך, בחרנו בנושא "אובדן מזון", ומתוכו זימנו לתלמידים תופעות שונות. התלמידים שאלו שאלות שעניינו אותם, ומתוך כל השאלות נבחרה שאלת המחקר שתוביל אותנו לביצוע החקר.

אבן דרך שנייה: תכנון החקר

התלמידים ניסחו השערות לשאלת החקר הקבוצתית, בחנו אותן על-פי קריטריונים של השערה מדעית והצענו להם דרכים לבדיקתן. בתהליך זה נבדוק את מידת ההשפעה של חומר האריזה של צמח התבלין נענע על אורך חיי המדף שלו. בתכנון הניסוי נדאג לשנות רק את הגורם הנבדק (חומר האריזה) בעוד שאר הגורמים המעורבים בתופעה יישארו קבועים לדוגמה: גודל האריזה, מיקומה. גודל הצמח הנבדק (הנענע) ומקורו זהים.

אבן דרך שלישית: ביצוע החקר

התלמידים יבצעו את הניסוי / התצפית בהתאם לתכנון, יאספו ויארגנו את הממצאים בהתאם לתכנון, ויציגו אותם בדרך מתאימה (טבלה, דיאגרמה ועוד). בסיום הניסוי / התצפית ינסחו התלמידים את התוצאות והמסקנות שהסיקו מהתוצאות ויבדקו אותן מול ההשערות.

אבן דרך רביעית: הצגת ממצאים ותהליך החקר הקבוצתי

התלמידים יתכננו את ההצגה של תהליך החקר שביצעו בעזרת אמצעים להפצת מידע, ויציגו אותה לפני הקבוצה לצורך קבלת משוב עמיתים.

אבן דרך חמישית: הבניה של מסקנה מכלילה והצגת תהליך החקר הכיתתי

דיון קבוצתי במסקנות של הקבוצות השונות. ננסח יחד מסקנה שתיתן תשובה לשאלת החקר שהוצגה בראשית תהליך החקר. נדון גם בקשיים שהתעוררו בביצוע התהליך ובהשלכות של החקר. לסיום, נעריך את התוצר והתהליך של החקר הכיתתי תוך התייחסות לתהליך הלמידה ולתרומה של כל קבוצה.

קורס חשיפה

קורס העמקה

חקר מכון תוצר

חברות-ערכי

מודלים בית ספריים

יקוי טיפא

שם הקורס: סודות הנוזלים והגזים

מחוז: דרום

שם בית-הספר: אולפנת אמי"ת אוריה, באר שבע

יישוב: באר שבע

שם מנהלת בית-הספר: נעה הכהן

אוכלוסיית היעד: כיתה ז'

שנה: תשע"ז

שם המובילה מצוינות בית-ספרית: חנה ינטוב

שם המורה: חנה ינטוב

שם אשת הקשר: חנה ינטוב

כתובת דואר אלקטרוני ליצירת קשר: hanayentov@gmail.com

שם המדריכה: פלורית ארנון

קורסי השיפה

קורסי העמקה

חקר מכון תוצר

חברות-עריכ

מודלים בית ספריים

קמי שוא

רציונל הקורס:

קורס אמירים "סודות הנוזלים" בתחום הפיזיקה עוסק בהידרוסטטיקה עם דגש על פיתוח סקרנות, מחשבה מסדר גבוה, מיומנויות חקר בטווח תוכן רחב בפיזיקה ובתחומי מדע נוספים כגון ביולוגיה וכימיה, פתרון פרדוקסים קוגניטיביים, פיתוח חשיבה יצירתית ושילוב פעילויות מעבדה מגוונות.

שיטות:

הקורס נפתח בחשיפה לנושא "נוזלים וגזים" בהיבט רב-תחומי, בשילוב המורים לתנ"ך, להיסטוריה, לגיאוגרפיה ולספרות. בשלבי ההעמקה והחקר מכוון תוצר עסקו התלמידות בתופעות פיזיקליות, שאלו שאלות חקר, בחרו משתנים ופרמטרים קבועים, ביצעו מדידות ועיבדו אותן במחשב, קראו ופירשו גרפים. נלמדו עקרונות דינמיקה, תורת לחץ במוצקים, נוזלים וגזים, אנרגיה וטמפרטורה. תהליך הלמידה נוהל בקבוצות קטנות, לווה בניסויים במעבדות, בפעילויות יצירה ובבניית "צעצועים פיזיקליים" כפרויקט ערכי-חברתי ככלי למעבדת חקר.

שאלת החקר:

איך זמן תנועה של רחפת קשור להיקף ההתחלתי של הבלון?

השערת חקר:

ככל שההיקף ההתחלתי של הבלון גדול יותר כך יוצאים ודוחפים הגזים את הצעצוע למעלה במשך זמן רב יותר, ואז המכשיר נע במשך פרק זמן ארוך יותר. תכנון הניסוי: למדידת היקף הבלון משתמשים בחוט ובסרט מדידה. למדידת זמן תנועה משתמשים בשעון עצר.

המצאים:

ככל שהיקף הבלון גדול יותר כן ארוך יותר פרק זמן תנועתו. סוג הקשר בין היקף הבלון לבין משך זמן תנועתו מיוצג על-ידי קטע ליניארי. גרף שלא עובר את ראשית הצירים מעיד על קיומו של היקף מינימלי של בלון.

מסקנות ודין:

הוצע להמשיך את חקר צורת הגרף בטווח היקפי בלון רחב יותר על-ידי שימוש בבלונים שעשויים מחומרים שונים, המסוגלים לפלוט אוויר בלחצים שונים. שינוי פתחי הפקק שממנו יוצא האוויר ובדיקת התלות בין שטח פתח הפקק לבין משך זמן התנועה ברחפת. שימוש בבלונים בצורות שונות כדי לבדוק את השוני במשך זמן תנועת הצעצוע. בדיקת הקשר בין נפח הבלון למשך זמן תנועתו.

השלכות:

השתתפות התלמידות בתחרות פיזיקה ארצית של רשת אמי"ת בחינוך העל-יסודי, הצגת תהליכי החקר וזכייה במקום השלישי שנקבע על-ידי צוות השיפוט ובראשם מפמ"ר פיזיקה. התלמידות תכננו פעילויות חקר, שיתפו בידע את תלמידות בית-הספר היסודי "נאות אברהם" בבאר שבע, קיימו מפגשי למידה בנושא עקרונות פיזיקליים בהידרוסטטיקה, הנחו פעילויות מדעיות באמצעות הפרויקטים שבנו "צעצועים פיזיקליים", והקימו תערוכה בית-ספרית בנושא "שלום פיזיקה" כחלק מהנגשת ידע מדעי לכל באי בית-הספר.

שם הקורס: **בין אוצר ליוצר - לכבוד החישים שנה לאיחוד ירושלים**

מחוז: ירושלים

שם בית-הספר: יחד מודיעין

יישוב: מודיעין

שם מנהלת בית-הספר: שלומית יחיא

אוכלוסיית היעד: כיתה ו'

שנה: תשע"ז

שם מובילת מצוינות בית ספרית: אורית שמילה

שם המורים: גילה מילר, רפאל ינובסקי

כתובת דואר אלקטרוני ליצירת קשר: gilamiller64@gmail.com

שם המדריכה: חיה נדל

רציונל ומטרות:

לחקור יצירות אמנות, דימויים וממצאים חזותיים אשר מופיע בהם אחד המוטיבים הקשורים לירושלים. בניית אפליקציה מתאימה כמענה לצורך שעלה, שיתוף פעולה בין תחומי דעת שונים, אמנות ובניית אפליקציות.

תיאור תהליכי ההוראה-למידה בקורס:

במפגשי הקורס חוקרים התלמידים מאפיינים ומוטיבים חזותיים המסמלים את ירושלים. בכך הם מביאים לידי ביטוי מיומנויות שאותן רכשו בשנים עברו. התלמידים בוחרים מתוך מאגר עשרים יצירות ודימויים חזותיים כמו מפות עתיקות של ירושלים, לוחות "מזרח", חפצי קודש, חותמות, ציורים, בולים וכתבי יד.

תלמידי "אמירים" למדו בקורס חשיפה והעמקה את הבסיס לפיתוח אפליקציות למכשירי אנדרואיד בתוכנה AI2. במהלך השנה הנוכחית הם בחרו לפתח אפליקציית משחק לטלפונים חכמים בנוסח התכנית "המרוץ למיליון". התלמידים בחרו לקרוא לאפליקציה "המרוץ לירושלים", ובעת השימוש בה יכירו הצופים והמשתתפים במשחק את היצירות שנבחרו, ההיסטוריה או הסיפור שעומד בבסיס היצירה, כשהם מתקדמים ממשימה למשימה (דרך ניווט מציאותי ומשימות שיוצגו להם באפליקציה) עד הגיעם לתחנה הסופית שהיא התערוכה שבה יוצגו היצירות.

התלמידים בחרו את הדרך להציג את ההסבר סביב היצירות, לדוגמה, על-ידי לחיצה על ברקוד יעלו סרטונים שבהם הם מופיעים ומרצים על יצירה.

מכיוון שהקורס הוא בין-תחומי הוא מרתק את התלמידים, והם מביאים לידי ביטוי מיומנויות מגוונות שרכשו בשנים עברו בתכנית אמירים.

מעגלי השפעה ושיויכות בעקבות הקורס:

התלמידים לומדים בשיתוף פעולה להשלים את בניית הפעילות עבור התלמידים הצעירים יותר, ויישמו אותה בהפעלת כיתות ד' בבית-הספר בנושא השנתי.

התלמידים בחרו לשתף את ילדי בית-הספר בממצאים המעניינים בדרך מבוססת טכנולוגיה. זאת, במסגרת הקורס המקביל - יזמות ופיתוח אפליקציות שאותו מוביל המורה רפאל ינובסקי.

קורסי חשיפה

קורסי העמקה

חקר מכון תוצר

חברות-ערים

מודלים בית ספריים

יקרי טיפא

שם הקורס: החממה הלימודית

מחוז: הצפון

שם בית-הספר: היסודי קהילתי "אלחכמה"

יישוב: ג'ת הגלילית

שם מנהל בית-הספר: סמיר עבאס

שם המורה: הודא עמאר עאמר

שם המובילה מצוינות בית-ספרית: הודא עמאר עאמר

אוכלוסיית היעד: כיתה ו'

שנה: תשע"ז

שם אשת הקשר: הודא עמאר עאמר

כתובת דואר אלקטרוני ליצירת קשר: ha_66@walla.com

שם המדריכה: מדלן זאהר

קורסי חשיפה

קורסי העמקה

חקר מכון תוצר

זמרת-ערב

מודלים בית ספריים

יקוי שוא

רציונל הקורס והמטרות:

פיתוח החממה, הצמודה גיאוגרפית לבית-הספר, החל לפני שלוש שנים כפרויקט חקלאי קהילתי במסגרת תכנית "אמירים". פרויקט זה הוא ביטוי ל"אני מאמין" של המוסד החינוכי, הרואה עצמו כ"בית, שבו יוכלו התלמידים להתפתח, להשיג הישגים משמעותיים ולהרגיש שייכים", וכל זאת בלמידה משמעותית בחממה.

במהלך הפרויקט הודגשה הלמידה המשמעותית המבוססת על פרויקטים, בהתייחסות לכלל תפקודי הלומד, והוא הועבר על-ידי תלמידי "אמירים" לכלל אוכלוסיית בית-הספר. פעילות זו היא ביטוי לחזון בית-הספר שחרט על דגלו ביסוס תרבות של מצוינות. הלמידה בחממה הלימודית התבססה על שילוב של שלוש סביבות למידה עיקריות: **סביבת הלימוד העיונית, הסביבה הווירטואלית** כולל מרחב למידה מקוון ו**סביבת ההתנסות המעשית**.

לקורס הוגדרו מטרות שונות ביניהן: פיתוח עמדות חיוביות כלפי שמירת הטבע, טיפוח הסביבה וגידול צמחים, פיתוח מיומנויות חקר בדגש על שימוש בכלי מחקר שונים, פיתוח מיומנויות להצגת הידע באופנים שונים לקהל יעד רלוונטי ופיתוח נכונות ויכולת לעבוד בצוות.

תיאור תהליכי ההוראה-למידה בקורס:

בצוות הפרויקט השתתפו: מנהל בית-הספר, רכזת, מורים ומחנכים ומדריך מלווה. הלמידה התנהלה על-פי מודל רנזולי, כאשר **בשנה הראשונה - חשיפה** - התלמידים למדו בקורס "מורשת החקלאות והתערבות האדם בטבע". **בשנה השנייה- העמקה** - בדגש על "צמחי מרפא", **ובשנה השלישית - השנה הנוכחית, חקר מכון תוצר** - החממה היא אתר לחקר של בעיות אמיתיות. המחקרים על הצמחים שנעשו בחממה, לדוגמה, השפעת סוללות בקרקע על נביטה ועל התפתחות הצמח בקרקע; השפעת כיסויים פלסטיים על קצב הנביטה של הצמחים; ההבדל בין הטעם של צמחים שגדלים בחממה ואחרים שגדלים מחוץ לחממה ביער. התלמידים מנהלים יומן למידה לכל אורך שנת הלימודים ובו הם מתעדים את תהליך הלמידה וכותבים רפלקציה לפעילויות השונות. כמו כן יש לציין, שהפעילות בחממה אינה דומה לפעילות המתבצעת במעבדה או בכיתה. היא מאפשרת לתלמידים להכיר דרך חקירה ולמידה מיוחדת. יש לציין גם, שהמקום והאווירה בחממת בית-הספר יוצרים מוטיבציה, סקרנות ואפשרות להתפתח בחוויה ייחודית. התלמידים עובדים בקבוצות, זוגות / בודדים, מצב המאפשר גיבוש, עבודת צוות, מגוון רעיונות לפתרונות, אפשרויות דיון וחיבה עצמאית. מושם דגש רב על עבודה מדויקת ומקצועית בשילוב ההורים. ובנוסף, התלמידים שותפים לשאלות, לדילמות, לבעיות ולפתרונות שבשטח.

מעגלי השפעה ושייכות בעקבות הקורס:

החממה משמשת לגידול צמחי מרפא. במהלך השנה לומדים בחממה תלמידים, כיתות ויחידים - תלמידי שילוב - במסגרת תכנית הלימודים.

תלמידי "אמירים" הפעילו גם תלמידים בעלי לקויות למידה ושילבו אותם בהמחזה ביום הבריאות בנושא של צמחי מרפא. התלמידים ארגנו וניהלו תהליך של יזמות וייצור, שכלל פרסומות, בחירות והצבעה על סוג האריזה ועל תיוג תוויות שעל המוצרים ב"שוק הצמחים" בבית-הספר שבו שיווקו את המוצרים, ולאחר דיון והסכמה תרמו מהרווחים לכלל האוכלוסייה.

קורסי חשיפה

קורסי העמקה

חקר מכון תוצר

חברתי-ערכי

מודלים בית ספריים

ימי טיול

נימה אישית:

תכנית "אמירים" שבמסגרתה הוקמה החממה הלימודית הייתה להצלחה ולגאווה, שבבסיסם הייתה נכונות המנהל ובית-הספר לעודד מצוינות כתרבות בית-ספרית. החממה הלימודית הובילה לביקורים של הורים, של מדריכים ושל מנהלים. באחד מהביקורים האלה נכחו צוות "מתי"א הגליל" ומנהלו שבאו ללמוד על התכנית.

החקר והעשייה בחממה הניעו את התלמידים לחשוב, להבין ולדעת, ואפשרו למידה והבהרת מושגים מופשטים. סביב העבודה בחממה הייתה התלהבות רבה, והעבודה בה ובסביבתה חיברה את כלל תלמידי בית-הספר שהפגינו נכונות לעזור. התלמידים הגיעו בהפסקות מיוזמתם לעבוד יחד עם תלמידי אמירים, הביעו רצון להיות חלק מהתכנית ונפתחו באומץ להבנות חדשות שהאירו את דרכם לקבלת החלטות לתכנון המשך למידתם. תמונות (אתר החממה עם תמונות ותיעוד תהליך העבודה)

<http://ja.sisma.org.il/school/alhekma/amerem/hamama/default.aspx>

(הכול מתועד באתר "אמירים" ואתר החממה הבית -ספרית בצורה מפורטת בנוסף לרחבה בית-ספרית, מוזמנים לביקור, לראות ולהתרשם)

שוק הצמחים

שם הקורס: עבר-הווה - עתיד בתרבויות עולם | וקורס צילום - הרגע המכריע

מחוז: מרכז

שם בית-הספר: יובלים

יישוב: קדימה-צורן

שם מנהלת בית-הספר: רינה צבע

שם המורות: מיה קפל, דבי שחר

שם המובילה מצוינות בית-ספרית: דבי שחר

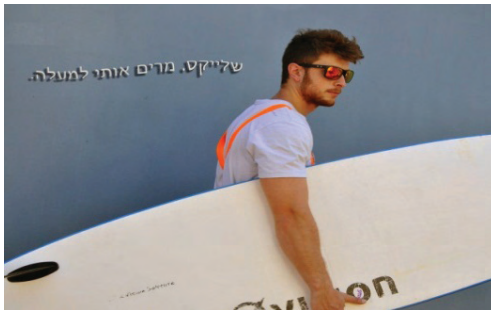
אוכלוסיית היעד: כיתה ו'

שנה: תשע"ו

שם אשת הקשר: דבי שחר

כתובת דואר אלקטרוני ליצירת קשר: debitz96@gmail.com

שם המדריכה: איריס אזולאי - שנת תשע"ו, רונית אדם - תשע"ח

רציונל ומטרות:

כששני קורסים יוצאים יחדיו לדרך הם מגיעים לעולמות נפלאים - מה קורה כשהקורס "עבר-הווה-עתיד בתרבויות עולם" נפגש עם קורס צילום "הרגע המכריע" בתהליכי חקר מכון תוצר? הקורסים התחילו כשני קורסי חשיפה. בהמשך, בשני הקורסים בסוג של למידת העמקה התנהל תהליך של למידה סביב פרויקטים.

תהליכי ההוראה למידה בקורסים:

תוצר הקורס של תרבויות עולם היה מרכז למידה בנושא סמלים בתרבויות שהתלמידים תכננו ויצרו, ובקורס הצילום - סרטונים מסוג סטופמושן שהילדים צילמו (קישור לסרטונים) <https://www.youtube.com/watch?v=OMJ7BwmEwic> בסוג למידה "חקר מכון תוצר" התאחדו שני הקורסים והפכו לאחד: הקורס התנהל עם שתי מנחות. בתחילת הקורסים נעשו כמה מהלכים, שמטרתם הייתה להביא את התלמידים לבחירת נושאים לחקר ולניסוח שאלת חקר מתאימה כדוגמת שוק משאבים, מפת חשיבה, ופעילות של משוב לשאלות החקר שהתלמידים ניסחו. התלמידים קראו את השאלות, וכתבו משוב על פתקים המתייחס לשאלות: האם השאלה מזמנת חקר? האם צריך לשנות את הניסוח שלה? האם הנושא מעניין? מה הם מציעים לשיפור? בסיום שלב זה נוסחו שאלות החקר, כאשר נושאי השאלות התייחסו לצילום או לתרבויות או לשילוב של שניהם. בהתאם לשאלות החקר קיבלו התלמידים הנחיה מאחת המנחות בהתאם למומחיות. דוגמאות לשאלות החקר: מה מחבר ילדים למוזיקה? האם אזורי המגורים משפיעים על אופן חגיגת בת המצווה? מה חושבים ילדים על אנשים זקנים וכיצד נוצר מושג הזקן החכם?

בתהליך החקר הפיקו התלמידים מידע ממקורות מידע מגוונים, השתמשו בכלי מחקר כדוגמת סקר, ריאיון, שאלון ותצפית. התלמידים עבדו על ייצוג הידע והמסקנות בדרכים שונות. כל תלמיד / קבוצה הציג/ה תוצר הייחודי לה, כדוגמת פרסומת, כתיבת פרק מספר, סרטון, תערוכת צילום, דגם ועוד.

מעגלי השפעה ושייכות בעקבות הקורס במסגרת החינוכית ומחוצה לה:

התוצרים הוצגו בבית-הספר לכיתות השונות בהרצאות, בתערוכה מפעילה, בדיון סביב נושא ועוד.

נימה אישית:

כאשר נשאלו התלמידים מה מיוחד בקורסי "אמירים" הם ענו: "אנחנו מרגישים שלמידה רגילה היא טכנית יותר. בכיתה מלמדים אותנו את החומר ואנחנו מתאמצים פחות לחשוב, ובתכנית "אמירים" אנחנו חוקרים נושאים המעניינים אותנו, מחפשים פתרונות לבעיות דרך פעילויות שונות המפתחות את החשיבה שלנו." "לא מנחים אותנו בצורה מדויקת, אלא זורקים אותנו לפעמים למים, ואנחנו צריכים למצוא את הכיוון - נאלצים להתאמץ".